

SPECIALIŲJŲ SOCIALINĖS GLOBOS NAMŲ „TREMINIŲ NAMAI“ PASLAUGŲ GAVĖJŲ ĮGALINIMO KONCEPCIJA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Ši koncepcija apibrėžia Specialiųjų socialinės globos namų „Tremtinių namai“ (toliau – globos namai) darbuotojų taikomas priemones, kuriomis siekiama formuoti paslaugų gavėjų savarankiškumą, panaudojant jų gebėjimus ir palaikant jau esamus įgūdžius.

2. **Įgalinimas** – tai nuolatinis ir besitęsiantis procesas, įtraukiantis paslaugų gavėją į pozityvius pokyčius, susijusius su jo savigarba ir orumu, padedantis tapti aktyviu, savarankiškesniu, atsakingu už savo gyvenimą, kuo mažiau priklausomu nuo darbuotojų.

II SKYRIUS IGALINIMO LYGMENYS

3. Globos namuose, teikiant socialinės globos paslaugas asmenims, taikomas individualus ir grupinis įgalinimas.

4. **Individualus įgalinimas** – tai asmens bejėgiškumo mažinimas, paties savęs keitimas aplinkoje, gebėjimo ugdymas ir palaikymas suteikiant pagalbą sau, laisvai pasirinkti mėgstamus dalykus, sąmoningas atsakomybės prisiėmimas už savo poelgius.

5. Individualaus įgalinimo tikslas – kad paslaugų gavėjas, nebegalintis, nebepajėgiantis pakeisti, pagerinti savo padėties, padedant darbuotojui konkrečiais veiksmais, išugdytų savyje gebėjimą didesniai savarankiškumui ar išlaikytų (būtų palaikomas) esamas savarankiškumo lygis.

6. Taikant individualų įgalinimo lygmenį svarbu darbuotojo ir paslaugų gavėjo santykių pobūdis, darbuotojų požiūris paslaugų gavėjų atžvilgiu ir elgesys su jais. Visi darbuotojai turi siekti, kad paslaugų gavėjai dalyvautų paslaugos teikimo procese: jaustųsi galintys išsakyti savo nuomonę, pasirinkti, priimti sprendimus, būtų gerbiamas jų savarankiškumas, nuomonė bei sudaromos sąlygos pasinaudoti savo gebėjimais.

7. **Grupinis įgalinimas** – grupinis procesas, siekiant bendro tikslo ar rezultato, įgyvendinant bendrus grupės narių interesus per bendras veiklas. Grupinio įgalinimo esmė – puiki kritinio sąmoningumo ugdymo, savitarpio pagalbos ir drąsinimo priemonė.

8. Įgalinimo procese ypač svarbus darbuotojo pasitikėjimas paslaugų gavėju (jo artimaisiais) ir lygiavertis bendravimas. Pasitikėjimas ugdo paslaugų gavėjo savarankiškumą, o lygiavertis bendravimas kuria bendrystę, nes svarbu kalbėti su paslaugų gavėju, o ne apie paslaugų gavėją.

III SKYRIUS ĮGALINIMO BŪDAI IR PRIEMONĖS

PIRMASIS SKIRSNIS INDIVIDUALAUS ĮGALINIMO BŪDAI IR PRIEMONĖS

9. Įgalinančios aplinkos kūrimas:

9.1. tai paslaugų gavėjo fiziologinių poreikių tenkinimas, pagalba buityje, pagalba apsirūpinant kompensacine technika ir kita, bei saugumo pojūčio, tinkamos psichologinės, socialinės aplinkos užtikrinimas;

9.2. tai darbuotojo ir paslaugų gavėjo nuoširdus bendravimas, paremtas pagarba, tolerancija, nuoširdumu ir atsakomybe, galimybe padėti atrasti paslaugų gavėjų stipriąsias puses, atkurti gebėjimus ir pastebėti pokyčius, susijusius su jų savarankiškumu ir mažiau priklausomu nuo darbuotojų;

9.3. Globos namuose įgalinančią aplinką kuria: komandos formavimas, teigiamo įvaizdžio kūrimas, darbuotojų kvalifikacijos kėlimas, nuolatinis darbuotojų motyvavimas, kūrybiškumas planuojant, teikiant ir vertinant paslaugas, gebėjimas valdyti sudėtingas veiklos situacijas.

10. Orientacija į asmenį:

10.1. Sudarant Individualų socialinės globos planą (toliau – ir ISGP) asmeniui vertinami individualūs asmens poreikiai ir gebėjimai;

10.2. Įvertinus paslaugų gavėjo poreikius ir gebėjimus išskiriamos sritys, kuriose paslaugų gavėjui reikia individualios pagalbos;

10.3. Užimtumas ir laisvalaikio praleidimas organizuojamas atsižvelgiant į paslaugų gavėjo poreikius, interesus bei galimybes;

10.4. Atsižvelgiant į paslaugų gavėjų negalias, gebėjimų lygį ir amžių jie skatinami veikti savarankiškai, laisvai rinktis ir reikšti savo nuomonę.

11. Galimybė rinktis

11.1. Paslaugų gavėjai turi galimybę rinktis: kokį patiekalą valgys; kuriame kambaryje ir su koku kaimynu gyvens; ką veiks laisvalaikiu; kurioje medicinos įstaigoje ir pas kurį šeimos gydytoją gydysis; kaip planuoti savo dienvakarę;

11.2. Paslaugų gavėjai patys planuoja atostogas, laisvalaikį, savo tikslus savarankiškai arba su socialinio darbuotojo pagalba užfiksuoja individualiame socialinės globos plane.

12. Atsakomybė:

12.1. socialiniai darbuotojai supažindina paslaugų gavėjus su vidaus tvarkos taisyklėmis, paslaugų gavėjų teisėmis, pareigomis bei kitais globos namų vidaus dokumentais;

12.2. Paslaugų gavėjai vadovaujasi vidaus tvarkos taisyklėmis savarankiškai, prižiūri tvarką savo kambaryje, bendrose globos namų erdvėse. Rūpinasi, kad šalia gyvenantiems būtų saugu ir ramu gyventi;

12.3. Globos namų Gyventojų tarybos nariai dalyvauja svarbių sprendimų priėmimo.

13. Sprendimų priėmimas:

13.1. Paslaugų gavėjams sudarytos galimybės dalyvauti globos namų gyventojų tarybos veikloje. Gyventojų atstovai skatinami teikti pasiūlymus dėl naujų veiklų, naujo valgiaraščio ir kitų svarbių paslaugų gavėjų klausimų.

13.2. Kartu su kitais tarybos nariais ir globos namų darbuotojais gyventojai sprendžia iškilusias problemas, kurias ir koreguoja ateities planus..

13.4 Visi Globos namų susirinkimai protokoluojami.

13.5. Visi paslaugų gavėjai savarankiškai gali priimti sprendimus dėl užsibrėžtų tikslų siekimo.

14. Pasiūlymų teikimas:

14.1. Paslaugų gavėjai turi teisę išreikšti pasiūlymus bei pageidavimus dalyvaujant susirinkimuose, gyventojų tarybos atstovams, kiekvienam globos namų darbuotojui tiesiogiai arba remiantis Asmenų aptarnavimo, jų prašymų ir skundų nagrinėjimo Specialiuosiuose socialinės globos namuose „Tremtinių namai“ taisyklėmis, pateikiant žodžiu, raštu ar įdedant į „Pasiūlymų, prašymų ir pageidavimų dėžutę“, kuri yra viešoje globos namų vietoje.

15. Savarankiškumo skatinimas bei savitarpio pagalba:

15.1. siekiant išlaikyti savarankiškumą, paslaugų gavėjai skatinami palaikyti tvarką kambariuose, bendrose globos namų erdvėse, į savipagalbą vienas kitam apsilankant silpnesnius globos namų gyventojus;

15.2. Gyventojai turi galimybę maistą gamintis savarankiškai savo kambariuose.

ANTRASIS SKIRSNIS GRUPINIO ĮGALINIMO BŪDAS IR PRIEMONĖS

16. Socialiniai darbuotojai dirbdami socialinį darbą įvairiais metodais stiprina globos namų paslaugų gavėjų bendruomenę ir skatina siekti bendro rezultato per bendras veiklas.

17. Paslaugų gavėjų problemos sprendžiamos bendradarbiaujant, taip siekiama priimti bendradarbiavimu paremtą problemos sprendimą. Tuo tikslu globos namuose veikia Gyventojų taryba. Ši patariamoji institucija skatina paslaugų gavėjų gebėjimą veikti kartu su kitais ir patirti abipusę įtaką ir naudą bei gauti kitų paslaugų gavėjų paramą. Grupinis įgalinimas, dalyvaujant Gyventojų tarybos veikloje, kuria geresnės aplinkos ir sprendimų priėmimo kontrolę paslaugų gavėjams.

18. Gyventojų taryboje mokomasi priimti sprendimus grupėje, spręsti bendras problemas, mobilizuoti išteklius bendram tikslui pasiekti. Paslaugų gavėjai patys kartu formuluoja spręstinas problemas, teikia siūlymus joms spręsti, veikia visų globos namų gyventojų vardu, atstovauja jų interesus. Grupinis įgalinimas per Gyventojų tarybos veiklą įgalina maksimalų paslaugų gavėjų dalyvavimą, žmogaus teisių įgyvendinimą priimant jiems svarbius sprendimus.

IV SKYRIUS ĮGALINIMO RODIKLIAI IR REZULTATAI

PIRMASIS SKIRSNIS INDIVIDUALAUS ĮGALINIMO RODIKLIAI IR REZULTATAI

19. Globos namuose individualus įgalinimas apima tris sferas: buitį; saviraišką; saugumą. Šias sferas sudaro poreikio / pagalbos sritys, pagal kurias Individualiuose socialinės globos planuose, keliami įgalinimo tikslai.

Eil. Nr.	Sfera	Poreikio / pagalbos sritys
1.	Buitis	Mityba Asmeninė higiena Naudojimasis tualetu Apsirengimas Tvarkymasis buityje, namų ruoša, apsirūpinimas daiktais
2.	Saviraiška	Komunikavimas, bendravimas Socialiniai ryšiai (su artimaisiais, bendruomene ir kt.) Laisvalaikis, užimtumas Emocinė būseną
3.	Saugumas	Sveikatos priežiūros paslaugų poreikis, organizavimas Mobilumas

20. **Matavimo instrumentas:** gyventojų individualaus įgalinimo rezultatų rodikliai skaičiuojami remiantis ISGP, skaičiuojama kiek procentų paslaugų gavėjų įgyvendino savo individualiuose socialinės globos planuose išsikeltus tikslus.

21. **Matavimo laikotarpis:** rezultatai skaičiuojami ir susistemunami vieną kartą per metus, lapkričio mėn. Duomenys surenkami iš ISGP, kuriuos susistemina socialinis darbuotojas ir juos pateikia metinėje veiklos ataskaitoje iki sekančių kalendorinių metų vasario 1 d. Duomenys renkami iš gyventojų ISGP, po kurių sudarymo praėjo 12 mėnesių.

ANTRASIS SKIRSNIS GRUPINIO ĮGALINIMO RODIKLIAI IR REZULTATAI

22. Globos namuose grupinis įgalinimo rodiklis – Gyventojų tarybos iškelti pasiūlymai, sprendimai ir jų įgyvendinimas.

23. **Matavimo instrumentas:** gyventojų grupinio įgalinimo rezultatų rodikliai skaičiuojami remiantis Gyventojų tarybos posėdžių protokolais, skaičiuojama kiek per metus Gyventojų taryba Globos namų administracijai pateikė sprendimų ir pasiūlymų ir kiek jų buvo įgyvendinta.

24. **Matavimo laikotarpis:** rezultatai skaičiuojami ir sisteminami vieną kartą per metus, lapkričio mėnesį.
